

Naar jeg nu holder mig til den højtærede Konseilspræsidents Udtalelser, saa er der dernæst Forsvarssagen, men den vil jeg hellere komme tilbage til senere. Valgkredsordningen ligeledes, den finder jeg det ubetimeligt at komme ind paa at tale om her, da der foreligger et særligt Forslag fra den højtærede Regering, der ikke har været til Forhandling.

Men saa vil jeg gerne se lidt paa, hvad det er, der skjuler sig under de Ord, der ere udtalte i Gaar af den ærede Ordfører. Efter at have nævnet den kommunale Valgret og Ministeransvarlighedsloven, siger den ærede Ordfører: „og alt, hvad vi i øvrigt bære frem“. Denne lille Sætning: „alt, hvad vi i øvrigt bære frem“ er overmaade rummelig, saa rummelig, at det forekommer mig, at det vil være ret nødvendigt, naar man vil forsøge paa at faa andre, ikke Meningsfællers Tilslutning til disse Ønsker, at det bliver specificeret lidt nærmere. Jeg kunde tænke mig — jeg skal forsøge paa at tænke mig, hvad der kunde ligge de Herrer Kolleger af Venstre mest paa Sinde næst efter de af mig allerede nævnte Hovedsager. Jeg kunde tænke mig, at man havde saadanne Ting for Øje som Toldreformen, Retsreformen, Reformen af Ægteskabsloven, altsaa Loven om obligatorisk borgerligt Ægteskab. Jeg kunde tænke mig, at det var noget af det, der særlig laa Venstre paa Sinde. Dertil vil jeg sige til den ærede Ordfører, at hvad det første Punkt angaar, Toldreformen, saa har, saa vidt mig bekendt, Højre aldrig nogen Sinde nægtet sin Medvirksomhed til Gennemførelsen deraf. Jeg tror endogsaa, at Højres Standpunkter i de mange Aar, snart en Menneskealder, hvori der har været Tale om en Toldreform, have været mere konsekvente end Venstres. Der har været større Svingninger i de Ønsker, Venstre Aar for Aar har fremsat om en Toldreform, end der har været i Højres; der har ingen Sinde været nogen egentlig Uoverensstemmelse om, i hvilken Retning en Toldreform skulde gaa. Der har saavel fra Venstre som fra Højre været Enighed om, at en Toldreform, der skulde være nyttig for Land og Folk, maatte rumme betydelige Nedsættelser paa Tolden paa visse Arter indførte Varer, navnlig saadanne, som komme ind under de gamle kendte Begreber: Livsformødenheder og Raamaterialier. Der har ligeledes næsten altid været Enighed om, at der til Gengæld maatte ske Toldforhøjelser paa, hvad der kunde kaldes Luksusvarer. Nu skal jeg ganske

vist indrømme, at i den Tid, snart en Menneskealder, der er gaaet, siden man begyndte her i Landet at tale om og forhandle om en Toldreform, er navnlig dette sidste Begreb — maaske ogsaa de to førstnævnte — men særlig *Luksussager* undergaaet meget betydelige Forandringer. Hvad man for 20—30 Aar siden ansaa for Luksus, er man ikke langt fra nu at betragte som Livsformødenheder, og det er muligt, at der kan være adskillige Retninger, hvor den omvendte Betragtning kunde gøres gældende. Det, der har været konstant Uenighed om næsten ved alle Forhandlinger mellem Højre og Venstre, er kun Spørgsmaalet om, hvor langt man i saa Henseende skulde gaa, og navnlig om, i hvor høj Grad det vil gaa an for Landets Finanshusholdning i det hele taget at komme til en absolut Nedsættelse af Toldindtægterne. At der ogsaa har været Enighed om, at man skulde komme til en Nedsættelse, kan vist ikke benægtes. Det har der altid været, ja, naar jeg undtager den sidste Toldforhandling, vi havde her, for den var af en ganske ejendommelig Beskaffenhed, idet der den Gang blev talt varme, og jeg kunde næsten sige glødende Ord fra Venstres Ordfører om det udmærkede ved en Toldlov, der bar sig selv. Denne Ide om at lade Toldloven hvile i sig selv blev jo bl. a. paa en udmærket dygtig Maade forfægtet af det daværende ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds, ja for Resten ogsaa af den nuværende højtærede Konseilspræsident. Men ellers har der ikke, saa vidt jeg kan erindre, været nogen Tilbøjelighed nogen Sinde hverken hos Højre eller Venstre til at kræve, at en Toldlov skulde dække sig selv. Det vil med andre Ord sige, at en ny Toldlov efter Reformen skulde give samme Indtægter i Statskassen som de, der nu indflyde. Det tror jeg aldrig har været krævet, jeg tror tværtimod, at der er særdeles god Villie baade hos Højre og Venstre til at gaa med ærligt Sind til en ny Toldreform. Om det vil lykkes hurtigt at føre Meningerne saa nær hinanden, at en Afgørelse kan træffes, er et ganske andet Spørgsmaal. Det kan gerne være, at det vil være vanskeligt. Vanskeligt vil det jo overhovedet altid være, naar man skal ind paa meget dybt indgribende Reforme, der ramme de daglige Livsformødenheder, de daglige Livsudgifter.

Men det samme gælder, om ikke i samme Grad, ogsaa om Retsreformen. Den har jo ikke mødt egentlig Modstand, ikke saaledes, at det kan siges at være af